

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ - قِسْمُ الْأَوَّلِ

درس اول بخش اول (اقسام کلمه ، اقسام اسم ، اسم مفرد و اسم اشاره مفرد)

اقسام کلمه

برای ساخت هر زبانی باید با ارکان اصلی آن زبان آشنا شویم ، ارکان عربی : اسم ، فعل و حرف است که با این سه دسته می توانیم جمله های مختلف را بسازیم پس در زبان عربی کلمه بر سه قسم است.

کلمه ای است که معنای مستقلی دارد و برای نامیدن یک شخص ، شیء و یا حیوان به کار می رود و بر زمان " گذشته، حال و یا آینده" دلالت ندارد . مانند: الطالبُ (دانش آموز)، قلمٌ (مداد) ، البقرةُ (گاو)

اسم

بر معنای مستقلی دلالت میکند و وابسته به زمان است، در واقع بر انجام دادن کار یا پدید آمدن حالتی در زمان " گذشته، حال و یا آینده" دلالت دارد که شما امسال فقط با فعل ماضی (گذشته) آشنا خواهید شد. مانند: دَهَبَ (رفت) ، كَتَبَ (نوشت)

فعل

کلمه ای است که به تنهایی معنای مستقلی ندارد و در جمله به کار می رود و معنی جمله را تکمیل خواهد کرد. مانند: مِنْ (از) ، فِي (در)، عَلَى (بر)، إِلَى (به سوی) و.....

حرف

"ابتدا با اسم آشنا خواهیم شد"

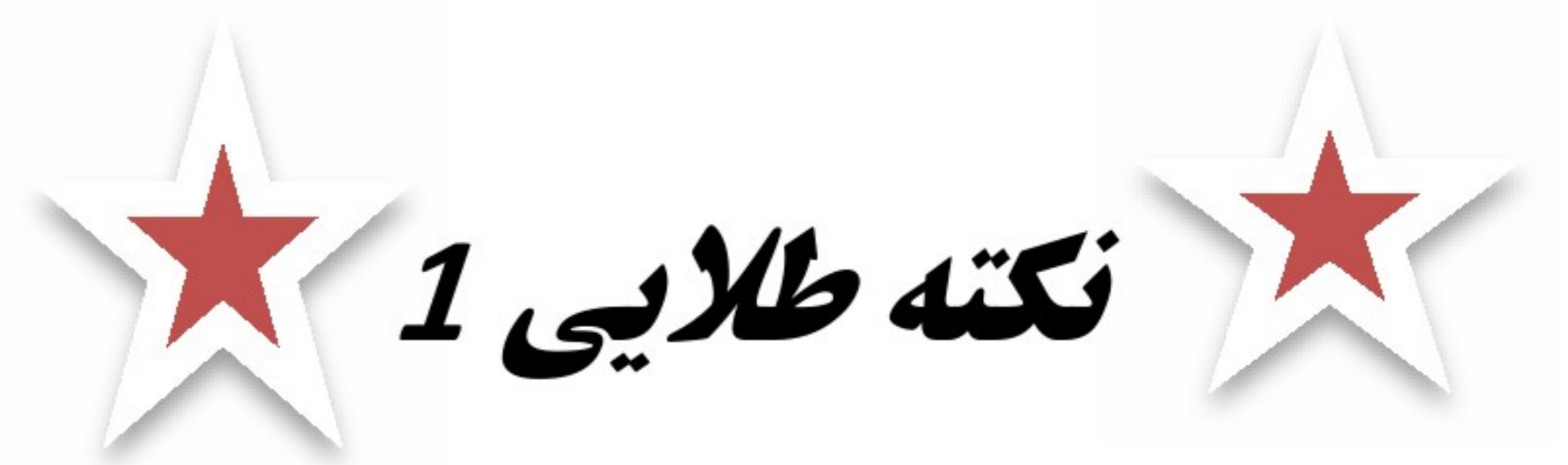
✓ علامت های اسم :

1) مهم ترین راه تشخیص اسم ترجمه هست : کلماتی که در زبان فارسی اسم هستند قطعا در زبان عربی هم اسم خواهند بود، مثلا دانش آموز در زبان فارسی اسم است و الطالب هم در عربی اسم است ، زینب _ علی و.... در زبان فارسی اسم شخص هستند و در زبان عربی نیز اسم هستند.

2) داشتن "ال" در ابتدای کلمه : در زبان عربی فقط اسم ها می توانند "الف ولام" بگیرند

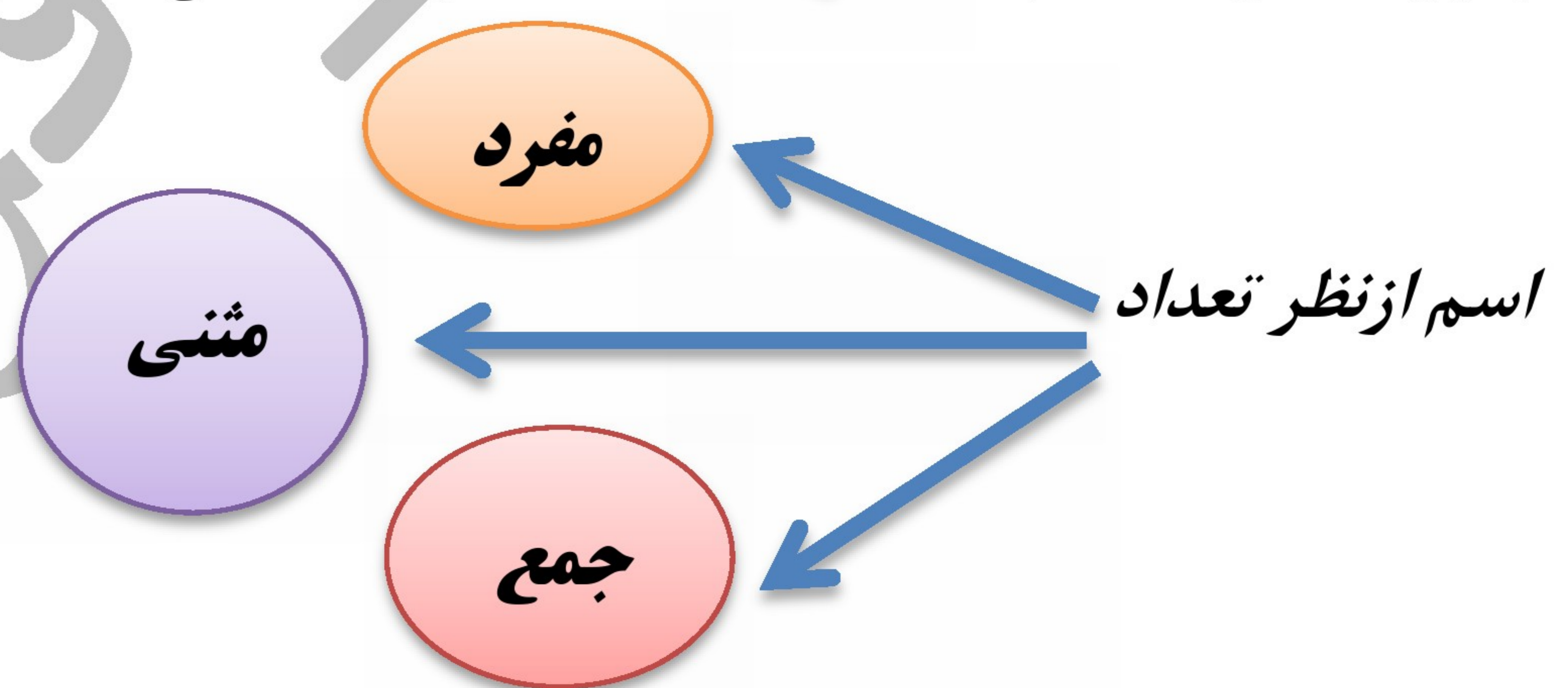
مانند: القلمُ ، الطالبُ، الولدُ

3) داشتن تنوین (ً ِ ٌ) در آخر کلمه : مانند : قلمٌ ، قلمٍ ، قلماً

یک اسم نمی تواند همزمان هم "ال" وهم "تنوین" بگیرد. و تنها می تواند یکی از این موارد را

بگیرد. مثال : الطالبُ ← غلط است و درست آن الطالبُ یا طالبٌ است.

✓ ابتدا با اسم مفرد آشنا خواهیم شد.

به اسمی گفته می شود که بر یک نفر ، یک چیز دلالت می کند و آن یک نفر می تواند انسان ، حیوان و اشیاء باشد. مانند: رَجُلٌ (یک مرد)، بقرَةٌ (یک گاو) ، لوحَةٌ (یک تابلو)

اسم مفرد

مفرد مونث مانند: المعلمة

اسم مفرد از نظر جنس

مفرد مذکر مانند: المعلم

مذکر: اسمی است که بر انسان، حیوان و اشیاء **مذکر** دلالت دارد. و نشانه علامت **ندارد**. مانند: طالب (دانش آموز پسر)، سعید (اسم پسر)، الغراب (کلاغ)، الباب (در).

اسم مفرد از نظر جنس

مونث: اسمی است که بر انسان، حیوان و اشیاء **مونث** دلالت دارد. نشانه و علامت مونث بودن **"ة"** هست که به **"ة"** در عربی **"تاء تانیث"** گفته می شود. مانند: طالبة (دانش آموز دختر)، فاطمة (اسم دختر)، البقرة (گاو ماده)، النافذة (پنجره).

نکته طلایی 2

گاهی اوقات اسم مونث علامت خاصی ندارد یعنی **"ة"** نمی گیرد و باید از طریق معنا به مونث بودن آن پی ببریم. مانند: مریم_ زینب علامت **"ة"** ندارند ولی ما می دانیم که زینب و مریم ذاتاً و حقیقتاً مونث هستند و در عامیانه برای اسم دختر و زن بکار برده می شوند پس مونث هستند.

نکته طلایی 3

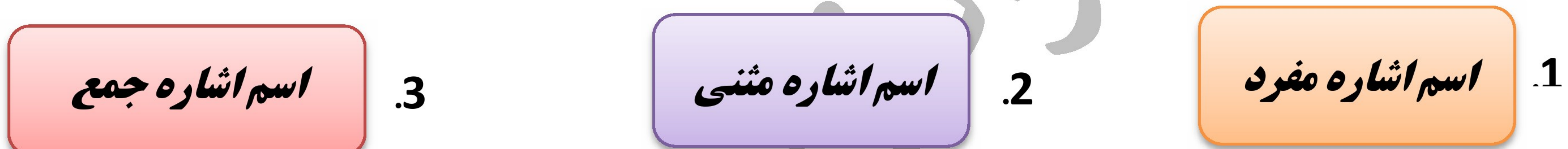
گاهی اوقات اسم مذکر علامت **"ة"** می گیرد و باید از طریق معنا به مذکر بودن آن پی ببریم. مانند: معاوية_ طلحة علامت **"ة"** دارند ولی ما می دانیم که ذاتاً و حقیقتاً مونث نیستند و در عامیانه برای اسم مرد و پسر بکار برده می شوند پس مذکر هستند.

اسماء اشاره

اسم اشاره اسمی است که برای اشاره کردن استفاده می شود. در زبان فارسی برای اشاره به نزدیک از "این_ این ها" و برای اشاره به دور از "آن_ آنها" استفاده می کنیم. و این اسم های اشاره مفرد و جمع هستند که برای زن و مرد یکسان هستند.

اما در زبان عربی اسماء اشاره قواعد خاص خود را دارند. اسماء اشاره در عربی به سه دسته زیر برای اشاره به نزدیک و دور تقسیم می شوند که بین مذکر و مؤنث متفاوت هستند یعنی اسم های مذکر اسم اشاره مخصوص به خود و اسم های مؤنث اسم اشاره مخصوص به خود را دارند.

اسم اشاره مفرد

مذکر

اشاره به نزدیک

هذا
این

1. هذا تلميذٌ .
این دانش آموز است.
2. هذا التلميذُ ، ناجحٌ .
این دانش آموز، موفق است.

اشاره به دور

ذلك
آن

1. ذلك تلميذٌ .
آن دانش آموز است.
2. ذلك التلميذُ ، ناجحٌ .
آن دانش آموز، موفق است.

مؤنث

اشاره به نزدیک

هذه
این

1. هذه تلميذةٌ .
این دانش آموز است.
2. هذه التلميذةُ ، ناجحةٌ .
این دانش آموز، موفق است.

اشاره به دور

تلك
آن

1. تلك تلميذةٌ .
آن دانش آموز است.
2. تلك التلميذةُ ، ناجحةٌ .
آن دانش آموز، موفق است.

نکته طلایی 4 ★

حروف الفبای عربی:

حروف الفبای عربی 28 حرف است که عبارتند از:

الف(همزه) _ باء _ تاء _ ثاء _ جیم _ حاء _ خاء _ دال _ ذال _ راء _ زاء _ سین _ شین _ صاد _ ضاد _
طاء _ ظاء _ عین _ غین _ فاء _ قاف _ کاف _ لام _ میم _ نون _ هاء _ واو _ یاء .

توجه: چهار حرف "گ، چ، پ، ژ" در زبان عربی نوشتاری (فصیح) وجود ندارد.

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ - قِسْمُ الثَّانِي

درس اول بخش دوم (اسم مثنی و اسم اشاره مثنی)

مثنی به چه معناست؟

فرض کنید شناسنامه ی شما گم میشه حالا باید چیکار کنید؟

باید اقدام کنید برای المثنی یعنی چی؟

یعنی شناسنامه ی دوم

پس مثنی میخواد **دوتایی** بودن چیزی رو به ما برسونه.

به اسمی گفته می شود که بر **دو نفر**، **دو چیز** دلالت می کند و آن دونفر ، دوچیزی تواند انسان ، حیوان و اشیاء باشد . مانند: طالبان (دو دانش آموز پسر) ، بقرتان (دو گاو ماده) ، قلمان (دو مداد)

اسم مثنی

علامت اسم مثنی در عربی "ان ، ین" است که به آخر اسم مفرد اضافه می شود.

اسم مثنی

مثنی مذکر مانند:

طالب (یک دانش آموز پسر) + ان ، ین = طالبان ، طالبین (دو دانش آموز پسر)

اسم مثنی از نظر جنس

مثنی مؤنث مانند:

طالبة (یک دانش آموز دختر) + ان ، ین = طالبتان ، طالبتین (دو دانش آموز دختر)

نکته طلایی 1

اگر آخر اسم مفرد "ة ، ة" باشد هنگام تبدیل به مثنی "تاء گرد (ة ، ة)" به تاء کشیده "ت" تبدیل می شود.

مانند: مُعَلِّمَةٌ ← مُعَلِّمَتَانِ ، مُعَلِّمَتَيْنِ

نکته طلایی 2

"تشخیص مذکر یا مؤنث بودن اسم مثنی"

1. علامت مثنی را از آخر اسم برمی داریم اگر آخر اسم (ت) داشته باشد **مثنای مؤنث** و در غیر اینصورت **مثنای مذکر** است .
2. از طریق **معنا اسم** متوجه خواهیم شد.

نکته طلایی 3

برخی اسم هادر آخرشان (ان) دارند و نباید به اشتباه آنها را اسم مثنی در نظر گرفت زیرا وقتی (ان) را از آخر آن ها برداریم کلمه ی ما بی معنی می شود، و متوجه می شویم که (ان) جزء **اصل کلمه** است بنابراین اینگونه اسم ها مثنی **نیستند**.

مانند:

لِسان (زبان) ، سلمان (اسم شخص) ، عثمان (اسم شخص) ، أمان (امنیت) ، نسیان (فراموشی) ، قرآن

اسم اشاره مثنی

اشاره به نزدیک (مذکر)

هذان
این دو (اینها)

مانند: **هذان** تلمیذان
این دو، دانش آموز هستند.
مانند: **هذان** التلمیذان، مسروران
این دانش آموزان، خوشحال هستند.

اشاره به نزدیک (مونث)

هاتان
این دو (اینها)

مانند: **هاتان** تلمیذتان
این دو، دانش آموز هستند.
مانند: **هاتان** التلمیذتان، مسرورتان
این دانش آموزان، خوشحال هستند.

نکته طلایی 4

به اسمی که بعد از اسم اشاره می آید مشارّالیه گفته می شود.

حالا اگر بعد از اسم اشاره مثنی مشارّالیه " ال " داشت اسم اشاره مثنی به صورت **مفرد** ترجمه می شود در غیر این صورت به شکل جمع ترجمه می شود.

مانند: **هاتان** التلمیذتان، مسرورتان
هذان ولدان.

(**این** دانش آموزان، خوشحال هستند)
(**این دو**، پسر هستند)

درس اول بخش سوم (اسم جمع و اسم اشاره جمع)

به اسمی گفته می شود که **بربیش از دو نفر، دو چیز دلالت می کند** و می تواند انسان، حیوان و اشیاء باشد. و به سه شکل زیر آورده می شود.

اسم جمع

جمع مکسر

جمع مونث سالم

جمع مذکر سالم

نکته طلایی 1

دلیل نام گذاری جمع مذکر و جمع مونث به "**جمع مذکر سالم**" و "**جمع مونث سالم**" این است که در این دو نوع جمع شکل مفرد کلمه تغییر نمی کند.

جمع مذکر سالم

علامت جمع مذکر سالم "**ونَ - ینَ**" است که به آخر اسم مفرد مذکر اضافه می شود.

مانند: طالب + **ونَ** = طالبون (دانش آموزان پسر)   مانند: طالب + **ینَ** = طالبین (دانش آموزان پسر)

نکته طلایی 3

بعضی از اسم ها در آخرشان "**ونَ - ینَ**" دارند ولی جمع مذکر سالم نیستند زیرا:

1. در بعضی از این اسم ها که در آخرشان "**ونَ**" است اگر "**ونَ**" را از آخر آنها برداریم اسم بی معنی می شود، و متوجه می شویم که (**ونَ**) جزء اصل کلمه است بنابراین اینگونه اسم ها جمع مذکر سالم نیستند.   مانند: محزون (اندوهگین)   لونَ (رنگ)

2. در بعضی از این اسم ها که در آخرشان "**ینَ**" است اگر "**ینَ**" را از آخر آنها برداریم اسم معنی

نمی دهد و مفرد واصل آن باقی نمی ماند پس جمع مذکر سالم نیستند.

مانند: 1. بساتین (باغ ها)

2. شیاطین (شیطان ها).

جمع مونث سالم

علامت جمع مونث سالم "ات" است که به آخر اسم مفرد مونث اضافه می شود.

مانند: طالبة + ات = طالبات (دانش آموزان)

شعر: مفرد مونث غم داشت 😞 از تنهایی ماتم داشت 😞 رها شد از تنهایی 😊 با "الف" و "تایی" ← (ات)

نکته طلایی 3

درموقع اضافه شدن "ات" به آخر اسم مفرد مونث، "ة" از آخر اسم مفرد مونث حذف می شود.

جمع مکسر (شکسته)

برخی از اسم های مذکر و مونث به شیوه ی خاصی جمع بسته می شوند که در این نوع جمع شکل مفرد کلمه تغییر می کند. و این نوع جمع قانون خاصی ندارد و باید آنها را حفظ کرد.

مانند: قلم (مداد) ← أقلام (مداد ها).
مانند: حذیقة (باغ) ← حدائق (باغ ها)

نکته طلایی 4

دلیل نام گذاری جمع مکسر به جمع شکسته همین است که در این نوع جمع شکل مفرد کلمه تغییر می کند.

★ نکته طلایی 5 ★

برخی از جمع های مکسر هستند که آخر آنها " **ات** " می گیرد و به جمع های مونث سالم بسیار شبیه هستند ، برای تشخیص جمع های مکسر از جمع های مونث سالم یک راه حل وجود دارد:

1. " **ات** " را از آخر کلمه برمی داریم اگر کلمه ی ما **معنی داد** و **مفرد واصل آن باقی ماند** جمع مونث سالم است ، و اگر **معنی نداد** و **مفرد واصل آن باقی نماند** پس جمع مکسر است.

مانند: **اوقات** ، **أبیات** ، **أموات** ، **أصوات** ، **نِکات** ، که مفرد آن ها به ترتیب عبارت است از وقت ، بیت ، میّت ، صوت ، نکتهٔ این کلمات ذکر شده جمع مکسر هستند و نباید به اشتباه آنها را جمع مونث سالم در نظر گرفت.

★ نکته طلایی 6 ★

برای تشخیص مذکر و مونث بودن بودن جمع های مکسر به شکل مفرد آن نگاه می کنیم .

مانند: الف) **مساجد** (مسجدها) **جمع مکسر و مذکر** است چون مفرد آن **(مسجد) مذکر** است.

ب) **نِکات** (نکته ها) **جمع مکسر و مونث** است چون مفرد آن **(نکته) مونث** است.

مانند: هَوَلَاءُ مُعَلِّمُونَ (مذکر)
اینها، معلم هستند.
مانند: هَوَلَاءُ الْمُعَلِّمُونَ، فَائِزُونَ (مذکر)
این معلمان، برنده هستند.

هولاء
اینها

اشاره به نزدیک (مذکر و مونث)

مانند: هَوَلَاءُ مُعَلِّمَاتٍ. (مونث)
اینها، معلم هستند.
مانند: هَوَلَاءُ الْمُعَلِّمَاتِ، فَائِزَاتٍ. (مونث)
این معلمان، برنده هستند.

اولئك
آنها

اشاره به دور (مذکر و مونث)

مانند: اُولَئِكَ مُعَلِّمُونَ (مذکر)
آنها، معلم هستند.
مانند: اُولَئِكَ الْمُعَلِّمُونَ، فَائِزُونَ (مذکر)
آن معلمان، برنده هستند.

مانند: اُولَئِكَ مُعَلِّمَاتٍ. (مونث)
آنها، معلم هستند.
مانند: اُولَئِكَ الْمُعَلِّمَاتِ، فَائِزَاتٍ. (مونث)
آن معلمان، برنده هستند.

اسم اشاره جمع

★ نکته طلایی 7 ★

به اسمی که بعد از اسم اشاره می آید مشارّالیه گفته می شود.

حالا اگر بعد از اسم اشار جمع مشارّالیه " ال " داشت اسم اشاره جمع به صورت **مفرد** ترجمه می شود
و در غیر این صورت به شکل **جمع** ترجمه می شود.

مانند: هَوَلَاءُ الطَّالِبَاتِ، نَاجِحَاتٍ

این دانش آموزان، موفق هستند.

هولاء طالبات.

اینها، دانش آموز هستند.

نکته طلایی 8

اسم اشاره "هؤلاء" "اولئك" فقط برای اسم های جمعی به کار می روند که بر "اشخاص" (انسان) دلالت کند.

مانند ، هؤلاء **طبیبات** (اینها ، پزشک هستند).

اولئك **طلاب** (آنها ، دانش آموز هستند).

ولی برای اشاره به جمع غیر اشخاص ، غیر انسان (حیوان ، اشیاء) از اسم اشاره مفرد مونث

(هذه _ تلك) استفاده می شود. مانند:

هذه **کتاب**: (اینها ، کتاب هستند).

تلك **أشجار**: (آنها ، درخت هستند).

هذه **الأسماك** ، جميلة: (این ، ماهی ها زیبا هستند).